**Обґрунтування**
**про схвалення проєкту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку»**

Відповідно до частини третьої статті 3 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», одним із основних завдань Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Регулятор, НКРЕКП) – є забезпечення ефективного функціонування та розвитку ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, а також сприяння інтеграції ринків електричної енергії, природного газу України з відповідними ринками інших держав, зокрема в рамках Енергетичного Співтовариства, співпраці з Радою регуляторів Енергетичного Співтовариства, Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами енергетики інших держав.

Так, 07 квітня 2026 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики» № 4834-IX (далі – Закон № 4834-IX), який спрямований на імплементацію у національне законодавство України низки директив та регламентів ЄС, зокрема у частині об’єднання ринків електричної енергії України, держав-членів ЄС та держав-сторін Енергетичного Співтовариства.

Відповідно до підпункту 7 пункту 7 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4834-IX НКРЕКП протягом 15 місяців з дня набрання чинності Законом № 4834-IX повинна прийняти нормативно-правові акти (далі – НПА), необхідні для реалізації положень Закону № 4834-IX, та привести свої НПА у відповідність із Законом № 4834-IX.

Водночас, главою IV Регламенту комісії (ЄС) № 2017/2196 від 24 листопада 2017 року про встановлення мережевого кодексу з аварійних ситуацій в енергетиці та відновлення (далі – Регламент № 2017/2196) визначено, зокрема процедуру та правила призупинення та відновлення ринкової діяльності у визначених даним Регламентом випадках. Разом з цим, статтею 36 Регламенту № 2017/2196 передбачено необхідність операторам системи передачі розробити правила призупинення та відновлення ринкової діяльності.

У свою чергу, до НКРЕКП листом від 19.10.2026 № 01/64794 звернулась НЕК «УКРЕНЕРГО» щодо необхідності внесення змін до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (далі – Правила ринку), у частині визначення порядку зупинення та відновлення операцій на ринку електричної енергії.

З огляду на викладене, Департаментом енергоринку було розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», яким передбачено внесення змін до Правил ринку в частині визначення порядку

UB
НКРЕКП
№2362-22.1.1/26 від 11.11.2026
КЕП: Сідоров І. В. 11.11.2026 15:10
3FAA9288358EC00304000000A322320033BFE200
Сертифікат дійсний з 07.04.2025 до 05.04.2027 10:28

зупинення та відновлення операцій на ринку електричної енергії з метою приведення у відповідність до Закону № 4834-IX.

Ураховуючи зазначене, Департамент енергоринку пропонує:

1. Схвалити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», що має ознаки регуляторного акта.

2. Оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», що має ознаки регуляторного акта, разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу на офіційному вебсайті НКРЕКП (http://nerc.gov.ua) з метою одержання зауважень і пропозицій.

**Директор**
**Департаменту енергоринку** **Ілля СІДОРОВ**

**ПРОЄКТ**

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП)**

# ПОСТАНОВА

_____ № _____

Київ

Про затвердження Змін
до Правил ринку

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

**ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити Зміни до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Зміни), що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім пункту 3 Змін, який набирає чинності з дня початку функціонування єдиного сполучення ринків «на добу наперед».

Голова НКРЕКП Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
_____ № _____

**Зміни до Правил ринку**

1. Розділ IX виключити.

У зв’язку з цим розділ X вважати розділом IX. У тексті Правил ринку посилання на пункти розділу X замінити відповідно посиланнями на пункти розділу IX.

2. Розділ IX доповнити новим пунктом такого змісту:

«9.17. На період дії в Україні воєнного стану та протягом 30 днів після його припинення або скасування робота ринку електричної енергії в період дії надзвичайної ситуації в ОЕС України здійснюється з урахуванням положень постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану».».

3. Доповнити новим додатком, що додається.

_____

Додаток 13
до Правил ринку

**Порядок зупинення та відновлення операцій на ринку електричної енергії**

## 1. Процедура тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії

1.1. У торгові дні d, у які ОЕС України перебуває у надзвичайній ситуації у разі переходу системи передачі в режим системної аварії та досягнення параметра, за якого внаслідок дії критерію, визначеного підпунктом 5 пункту 14.2 глави 14 розділу V Кодексу системи передачі, відбувається втрата понад 50 % споживання в контрольованій ОСП області регулювання, на ринку електричної енергії тимчасово зупиняються наступні операції:

1) подання ППБ заявок на балансуючу електричну енергію у відповідній торговій зоні, включаючи виконання ППБ зобов'язань щодо надання послуг балансуючої потужності;

2) подання графіків відпуску, графіків відбору та/або змін до них відповідно до глав 4.6 - 4.8 розділу IV Правил ринку;

3) реєстрація обсягів купівлі та продажу електричної енергії за ДД у відповідній торговій зоні;

4) проведення торгів на РДН у відповідній торговій зоні;

5) проведення торгів на ВДР у відповідній торговій зоні.

ОСП (у ролі АР) здійснює анулювання зареєстрованих за ДД обсягів електричної енергії та акцептованих пропозицій на балансуючу електричну енергію ППБ починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України внаслідок дії параметра, визначеного цим пунктом, та до першого дня (включно) після відновлення операцій на ринку та припинення дії такого параметра відповідно до Правил ринку.

ОР здійснює анулювання результатів торгів на РДН та ВДР на добу постачання, у якій ОЕС України перебуває в надзвичайній ситуації внаслідок дії параметра, визначеного цим пунктом, та добу постачання, що є наступною за добою постачання після припинення дії такого параметра.

ОР здійснює повернення учасникам РДН/ВДР, обсяги купівлі яких було акцептовано за результатами торгів на РДН та ВДР, що були анульовані, суми коштів, яка визначається як добуток акцептованого обсягу купівлі на РДН та ВДР та ціни відповідного акцептованого обсягу, на відповідний рахунок ескроу

учасника РДН/ВДР, з якого було здійснено списання суми коштів за результатами торгів на РДН та ВДР.

При цьому, результати вже проведених торгів на єдиному сполученні РДН та ВДР не скасовуються.

1.2. У випадку повідомлення ОСП про тимчасове зупинення операцій на ринку електричної енергії ОСП координує дії з такими сторонами:

1) ОСП регіону розрахунку пропускної спроможності, членом якого є ОСП;

2) ОСП, з якими ОСП має угоди щодо балансування;

3) ОР, НОРЕ або суб'єктом, якому делеговано виконання відповідних функцій у межах області регулювання ОСП;

4) ОСП блоку регулювання частоти та потужності, членом якого є ОСП;

5) регіональним координаційним центром в межах регіону розрахунку пропускної спроможності членом якого є ОСП.

1.3. У разі тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії застосовується процедура інформаційного обміну відповідно до глави 3 цього Порядку.

## 2. Відновлення операцій на ринку електричної енергії

2.1. ОСП у координації з ОР/НОРЕ, суміжними ОСП відновлює або ініціює відновлення тимчасово зупинених операцій на ринку електричної енергії, якщо умова, що призвела до тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії, завершилася та відсутні інші умови для тимчасового зупинення таких операцій.

2.2. У разі відновлення операцій на ринку електричної енергії ОСП або ОР/НОРЕ оприлюднює відповідне повідомлення на власному офіційному вебсайті та надсилає його електронною поштою суб'єктам, визначеним пунктом 3.1 глави 3 цього Порядку.

2.3. Відновлення торгів на РДН та/або ВДР здійснюється після повідомлення ОСП про відновлення тимчасово зупинених операцій на ринку електричної енергії та у координації з суб'єктами, визначеними пунктом 1.2 глави 1 цього Порядку, відповідно до Правил РДН та ВДР, Правил торгів номінованого оператора ринку та інших нормативно-правових актів, які

забезпечують функціонування РДН та ВДР (єдиного сполучення РДН, єдиного сполучення ВДР).

2.4. У разі тимчасового зупинення реєстрації обсягів купівлі та продажу електричної енергії за ДД, проведення торгів на РДН та ВДР ОСП та ОР/НОРЕ, у випадку наявності можливості відновлення всіх наведених у цьому пункті тимчасово зупинених операцій, відновлюють їх для одного і того самого торгового дня відповідно до встановлених Правилами ринку, Правилами РДН та ВДР та Правилами торгів номінованого оператора ринку процедур та часових рамок для кожної операції. При цьому активація пропозицій на балансуючу електричну енергію може здійснюватися ОСП не раніше ніж за одну годину до початку торгового дня d, на який здійснено реєстрацію двосторонніх договорів та проведено торгові операції на РДН та ВДР.

2.5. Протягом 30 календарних днів з моменту відновлення всіх операцій на ринку електричної енергії ОСП готує звіт щодо функціонування ринку електричної енергії під час тимчасового зупинення таких операцій, надає його на розгляд Регулятору, а також оприлюднює англійською та українською мовами на власному офіційному вебсайті.

Звіт щодо функціонування ринку електричної енергії під час тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії має містити, зокрема:

1) час початку тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії та час їх відновлення;

2) пояснення причин, що призвели до тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії;

3) вплив тимчасового зупинення операцій на ринок електричної енергії, а саме на формування цін небалансів та балансуючої електричної енергії;

4) інформацію щодо дотримання ОСП/ОР/НОРЕ вимог цієї глави під час застосування процедури тимчасового зупинення та відновлення операцій на ринку електричної енергії.

2.6. ОР/НОРЕ або суб’єкт, якому делеговано виконання відповідних ринкових функцій, у разі запиту ОСП надає протягом 7 календарних днів всю необхідну інформацію для підготовки звіту щодо функціонування ринку електричної енергії під час тимчасового зупинення торгових операцій на РДН та/або ВДР та єдиному сполученні РДН та/або ВДР.

## 3. Процедура інформаційного обміну

3.1. Процедура інформаційного обміну, визначена цією главою, передбачає надсилання інформації щонайменше таким суб'єктам:

1) суб'єктам, визначеним пунктом 1.2 глави 1 цього Порядку (у разі визначення такої необхідності);

2) СВБ;

3) ППБ;

4) ОСР, ОМСР;

5) Регулятору.

3.2. У разі тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії ОСП якнайшвидше опубліковує на власному офіційному вебсайті повідомлення, що містить інформацію про:

1) обґрунтування прийняття рішення щодо тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії;

2) дату та час тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії;

3) перелік операцій на ринку електричної енергії, які тимчасово зупиняються;

4) орієнтовну дату та час відновлення операцій на ринку електричної енергії;

5) іншу необхідну інформацію.

3.3. ОР/НОРЕ або суб'єкт, якому делеговано виконання відповідних ринкових функцій, у разі тимчасового зупинення проведення торгів на РДН та/або ВДР оприлюднює на власному офіційному вебсайті та/або надіслає електронною поштою або будь-якими іншими доступними засобами зв'язку учасникам РДН/ВДР (в тому числі єдиного РДН/ВДР) повідомлення, що містить:

1) інформацію щодо скасування результатів проведених торгів РДН щодо діб постачання, торгові операції на які тимчасово зупиняються;

2) підстави тимчасового зупинення торгових операцій на РДН та/або ВДР;

3) добу постачання та розрахункові періоди, на які тимчасово зупинено проведення торгів на РДН та/або ВДР;

4) орієнтовні добу постачання та розрахунковий період, з яких буде відновлено проведення торгів на РДН та/або ВДР;

5) іншу необхідну інформацію.

3.4. ОСП публікує на власному офіційному вебсайті актуальну інформацію щодо процесу відновлення системи передачі з урахуванням забезпечення конфіденційності інформації.

3.5. У разі прийняття рішення щодо відновлення операцій на ринку електричної енергії ОСП оприлюднює відповідне повідомлення на власному офіційному вебсайті та надсилає електронною поштою ОР/НОРЕ, іншим учасникам ринку, а також у разі необхідності суміжним ОСП, повідомлення про відновлення операцій на ринку електричної енергії, що містить інформацію про перелік операцій на ринку електричної енергії, які відновлюються, торговий день та розрахунковий період, з яких будуть відновлені відповідні операції. Разом з тим ОСП надсилає таке повідомлення Регулятору та центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі.

3.6. ОСП оприлюднює на власному офіційному вебсайті інформацію щодо відновлення операцій на ринку електричної енергії щонайменше за 3 години до розрахункового періоду, з якого будуть відновлені операції на ринку електричної енергії.

3.7. ОР/НОРЕ оприлюднює на власному офіційному вебсайті та інформує електронною поштою та/або будь-якими іншими доступними засобами зв’язку учасників РДН/ВДР (у тому числі єдиного РДН/ВДР) про відновлення проведення торгів на РДН та/або ВДР якнайшвидше після отримання від ОСП повідомлення про відновлення операцій на ринку електричної енергії.

## 4. Порядок проведення розрахунків під час тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії

4.1. Під час тимчасового зупинення операцій на ринку електричної енергії відповідно до глави 1 цього Порядку розрахунки за небаланси здійснюються з урахуванням особливостей, визначених цією главою.

4.2. Уся відпущена/відібрана електрична енергія у періодах розрахунку небалансу, протягом яких тимчасово зупинені операції на ринку електричної

енергії відповідно до пункту 1.1 глави 1 цього Порядку, вважається небалансом електричної енергії та розраховується за середньоарифметичною ціною РДН у відповідному розрахунковому періоді за попередні 30 днів, що передували дню, у якому розпочалося тимчасове зупинення таких операцій на ринку електричної енергії.

Списання та нарахування плати за небаланси електричної енергії для СВБ у періодах розрахунку небалансу, протягом яких тимчасово зупинені операції на ринку електричної енергії, здійснюється із застосуванням ціни, визначеної абзацом першим цього пункту.

_____